

בש"פ 8156/13 - רונן עוזיאל נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון
בש"פ 8156/13

לפני: כבוד השופט י' עמית

העורר: רונן עוזיאל

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על מעצר עד תום הליכים - החלטת בית המשפט המחוזי בחיפה בתיק מ"ת 30306-08-13 שניתנה ביום 31.10.2013 על ידי כבוד השופט א' אליקים

תאריך הישיבה: י"ג בשבט התשע"ד (14.1.2014)

בשם העורר: עו"ד מוחמד ענאבסה
בשם המשיבה: עו"ד הילה גורני ועו"ד מירה רווה

החלטה

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בחיפה (כב' השופט א' אליקים) מיום 31.10.2013 במ"ת 30306-08-13, בגדרה הורה בית המשפט על מעצרו של העורר עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו.

1. ביום 18.8.2013 הוגש כנגד העורר, יליד 1973, כתב אישום המייחס לו תשע עבירות שוד לפי סעיף 402(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק) ועבירה אחת של ניסיון שוד לפי סעיף 402(א)+סעיף 25 לחוק. מכתב האישום עולה כי השודד פעל לפי שיטת פעולה מסודרת, במסגרתה הגיע פעם אחר פעם לסניפי בנק באזור צפון הארץ, לבוש במעיל פלזי שחור, חבוש בכובע מצחייה וחובש משקפי שמש. במהלך השוד הגיש השודד לפקידי הבנק פתק, מוחבא בתוך עיתון, בו נכתב כי מדובר בשוד, כאשר בחלק מן המקרים נכתב בפתק כי הכסף נצרך על מנת לקנות תרופות או לממן ניתוח. לאחר שהעבירו אליו הפקידים את הכסף, הכניס השודד את הכסף לשקית ניילון ונמלט מן המקום. האישום השישי מתאר כי בשוד שהתבצע בסניף בנק לאומי בבנימינה, נכשל העורר בניסיון השוד ונאלץ להימלט מן המקום. במספר מקרים איים העורר תוך כדי השוד בביצוע מעשי אלימות. כך, באישום השמיני איים השודד כי "אם מישהו יבוא הוא יהרוג את הפקידה", ובאישום העשירי, כתב השודד בפתק כי הוא מחזיק באקדח. יצוין כי בכל המקרים

עמוד 1

צולם השודד במצלמות האבטחה של הבנקים.

2. ביום 17.7.2013, יומיים לאחר ביצוע השוד העשירי, שודרה בתכנית "כלבוטק" כתבה במסגרתה הוצגו קטעים מסרטוני מצלמות האבטחה בחלק ממעשי השוד. בעקבות שידור הכתבה נמסרו למשטרה מספר שמות של חשודים, וביום 23.7.2013 נעצר העורר לאחר שזוהה על ידי מספר מודיעים כמבצע של מעשי השוד.

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום נגד העורר, הוגשה בקשה להורות על הארכת מעצרו עד תום ההליכים. בבקשה נטען כי קיימות ראיות טובות לכאורה להוכחת אשמתו של העורר; כי נסיבות ביצוע העבירה מעידות על מסוכנותו; כי לעורר הרשעה קודמת משנת 2003 בגינה ריצה חודשיים במאסר בפועל; כי קיים חשש כי שחרורו של העורר יגרום לשיבוש הליכי משפט בכך שישפיע על חברתו ומכריו, אשר זיהו אותו בסרטוני האבטחה; וכי קיים חשש להימלטותו.

4. בהחלטתו מיום 31.10.2013, נעתר בית המשפט המחוזי לבקשה והורה על מעצרו של העורר עד תום ההליכים. בהחלטה נקבע כי במכלול הראיות הנסיבתיות יש פוטנציאל שעשוי להביא להרשעתו של העורר, וכי אין מניעה להסתמך על ראיות נסיבתיות גם לצורך מעצר עד תום ההליכים. בהחלטתו עמד בית המשפט המחוזי על הראיות השונות לחובת העורר, ואלו יפורטו בהמשך.

עוד נקבע כי מריבוי המקרים ומאופיים של המעשים המיוחסים לעורר נשקפת מסוכנות. למרות זאת, בחן בית המשפט את חלופת המעצר שהוצעה, אך בסיכומו של דיון קבע כי המפקחים המוצעים - הוריו ואחיו של העורר - הם עדי תביעה עיקריים אשר מצויים בניגוד עניינים. בית המשפט ציין בהחלטתו כי האח אף נחקר תחת אזהרה בחשד של שיבוש חקירה, לאחר שבמהלך חקירת האב התערב והפריע לחקירה. לאור זאת, קבע בית המשפט כי אין מדובר בחלופת שחרור ראויה וכי לא ניתן לאיין את מסוכנותו של העורר בחלופה המוצעת.

על כך נסב הערר שבפניי (אציין כי שמיעת הערר נדחתה מספר פעמים לבקשת ב"כ העורר).

5. עיקרו של הערר מופנה לנושא הראיות לכאורה. לטענת העורר, אין בחומר הראיות כדי לעמוד ברף של ראיות לכאורה, ולמצער, נוכח עצמת הראיות, יש להורות על שחרורו לחלופת מעצר.

אפנה אפוא לבחינת הראיות לכאורה, כפי שעולה מהחלטת בית משפט קמא, ומחומר הראיות שבתיק, תוך התייחסות לטענות העורר.

א. דפוס הפעולה הזוהה בכל מעשי השוד, כמו גם דמותו של השודד במצלמות האבטחה, מלמדים על כך שמדובר באותו שודד.

ב. צילומי השודד שודרו בתוכנית "כלבוטק" והעורר זוהה על ידי מכריו וחברתו בחלק ממעשי השוד.

ג. פריטי לבוש שנתפסו בביתו של העורר מתאימים לפריטי הלבוש שצולמו בסרטוני מצלמות האבטחה, כמו חולצה צהובה עם הדפס, אותה לבש השודד במעשה השוד מושא האישום השמיני.

ד. שלושה מעשי שוד בוצעו באיזור הקריות, לא הרחק ממקום מגוריו של העורר, כך שאני נכון להניח כי האיכונים של הטלפון של העורר באותו איזור אינם בבחינת ראיה "חזקה". עם זאת, במקרים אחרים, כמו מעשי השוד בבנימינה וביקנעם, אוכן הטלפון הסלולרי של העותר בסמיכות זמן ומקום (איזור בת שלמה במקרה של בנימינה). איכונים אלה, עומדים בניגוד לגרסאות העורר כי לא היה באותם מקומות וכי לא יצא מאזור הקריות במשך 3 חודשים.

ה. העורר שלח לפלוני בשם עזמי אבו חאטום (שהוא הבעלים הרשום של הרכב ושל הטלפון בו העורר עשה שימוש) מספר מסרונים והתקשר אליו מספר פעמים לאחר השוד ברמת ישי ולאחר השוד בסניף הבנק בקרית ים. אציין כי העורר טען כי הקשר בינו לבין אבו חאטום רופף והוא משוחח איתו בערך אחת לחודש.

ו. כמחצית השעה לאחר השוד ביום 29.5.2013 בסניף הבנק בקרית ים, העורר שילם במזומן בבנק הדואר, חוב בסך 1,597 לחברת הטלפון הסלולרי (חקירת העורר מיום 12.8.2013 עמ' 4).

ז. העורר התנהג באופן מפליל במהלך העימות בינו לבין חברתו ובשיחותיו עם המדובב, תוך שהוא מסמן להם או מזהיר אותם מפני הימצאות מצלמות.

ח. חוות דעת של שני מומחים, האחד ממעבדת סימנים והשני מהמעבדה הדיגיטלית, אשר בחנו את סרטוני האבטחה והשוו אותם לדמותו של העורר ולפריטי הלבוש שנמצאו בביתו. על פי הדו"חות, במקרה השוד המתואר באישום השישי אפשרי בהחלט שמדובר בעורר, ובמקרה השוד המתואר באישום התשיעי אפשרי שמדובר בעורר.

ט. כאשר העורר נעצר, בעקבות שידור "כלבוטק" לא נתפס ברשותו הטלפון הסלולרי בו השתמש עד לאותו מועד, ולגרסתו, הוא איבד את הטלפון יום-יומיים לאחר השידור ליד בית חברתו. מעבר לסמיכות הזמנים המוזרה, העורר הסתבך בנקודה זו במספר שקרים, כאשר טען כי חיפש את הטלפון יחד עם חברתו ובתה, מה שהוכחש על ידי חברתו, שספרה כי העורר סיפר לה כי החליף את הטלפון מאחר שלא הסתדר עם חברת הסלולר לגבי התשלומים. ואילו הורי העורר מסרו כי העורר משתמש במספר הטלפון החדש שלו מזה זמן רב.

י. העורר מסר בתחילה גרסה, אך בהמשך, שמר רוב הזמן על זכות השתיקה, במיוחד כאשר הוטחו בפניו שאלות מהותיות.

יא. העורר סירב לחבוש משקפים וכובע, על מנת לבחון את הדמיון בינו לבין השודד.

יב. למרות שהעורר טען לאליבי כמי שעבד אצל אחרים כקבלן שיפוצים, הוא לא נקב ולו בשמו של מזמין עבודה אחד שאצלו עבד במועדים הרלבנטיים למעשי השוד. גם אם אקבל את טענת העורר כי משנחקר מספר חודשים לאחר מעשי השוד מושא כתב האישום, התקשה להיזכר היכן היה בכל תאריך ותאריך, ניתן היה לצפות כי ינקוב בשמות של מספר מזמיני עבודה, על מנת שניתן יהיה לבדוק ולאמת עמם את גרסתו.

י"ג. עדותה של בעלת change לפיה בסמיכות למעשי השוד שאירעו ביום 4.4.2013 וביום 11.4.2012 (המתוארים באישום השני והשלישי), ולאחר שחזרו לעורר שיקים שנוכו על ידה, שילם לה העורר במזומן סכומי כסף גבוהים כנגד השיקים. עדות בעלת ה-change נתמכת במסרונים ששלח העורר לעדה.

קשה להפריז בחשיבותה של עדות זו, במיוחד נוכח המסרונים ששלח העורר לעדה ביום 10.4.2013, בהם נאמר כי יגיע אליה למחרת עם הכסף, כאשר באותה עת, נותר חייב סכום של 13,000 ₪ עבור שיק שזמן פרעונו 17.4.2013. וראה זה פלא, באותו יום בוצעו שני מעשי שוד, בניגוד לכל מעשי השוד האחרים, שכל אחד מהם בוצע ביום אחר. השוד הראשון בשעה 10:30 בוצע בסניף הבנק בזכרון יעקב, ושללו של השודד היה רק 1,850 ₪ (סכום שלא די היה בו כדי לפרוע את החוב ל-change). בשעה 11:30 בוצע שוד נוסף בסניף יקנעם, והפעם עמד שללו של השודד על 20,000 ₪ (אישומים 3-4). באותו יום, הגיע העורר אל ה-change עם סכף מזומן לפרעון השיק.

לא למותר לציין כי העורר הכחיש כל קשר לעדה, טען כי אינו מכיר אותה, ובחקירתו מיום 28.7.2013 טען בתוקף כי לא נזקק כלל לשירותי change בחצי שנה האחרונה.

י"ד. העורר נמצא בהליכי פשיטת רגל, ולמרות זאת עלה בידו לשלם סכומים גבוהים במזומן, כפי שעולה מעדותה של בעלת הצי"נג'.

ט"ו. מעשי השוד פסקו לאחר מעצרו של העורר.

6. מול מכלול ראיות אלה, הצביע העורר על היעדרן של ראיות פורנזיות כמו DNA או טביעות אצבע בזירות האירוע. ברם, מהעדויות ומסרטי הצילום עולה כי השודד נהג בזהירות ובאופן מושכל, ואף נזהר מלהשאיר את הפתק באמצעותו איים על הכספרים בבנק. אף אינו רואה ממש בטענת העורר כי האיכון באיזור בת שלמה ובמחלף זכרון יעקב, אינו קושר אותו לשוד בסניף הבנק בבנימינה, לאור הקרבה בין שני מקומות אלה לבנימינה. מה עוד, שהעורר הכחיש כי היה בקרבת מקום בתאריכים הרלבנטיים.

העורר טען כי גרסאותיו 'המינימאליות' במשטרה נובעות מהתרשמותו כי החקירה מתנהלת באופן פוגעני וחד-צדדי, אך טענה זו, כבודה במקומה מונח, מקומה לשלב המשפט.

העורר הצביע על כך כי לפחות שבעה חשודים נוספים, נחקרו תחת אזהרה לגבי מעשי השוד, לאחר שמכרים, חברים ושוטרים זיהו אותם כביכול בעקבות השידור ב"כלבוטק". שניים מתוך השבעה אף נעצרו, והמדינה ביקשה את המשך מעצרום לאחר שחוות הדעת של המעבדה הדיגיטלית קבעה לגבי אחד מהם כי "לא ניתן לשלול" את היותו מבצע השוד, ולגבי השני כי "לא ניתן לקבוע" לגביו. מכאן טענת העורר, כי אף הוא זוהה בטעות, כפי שזוהו בטעות החשודים האחרים.

דא עקא, שבטענה זו מתעלם העורר ממכלול הראיות שפורטו לעיל, שעומדות במצטבר לזיהויו של העורר. זאת ועוד. שניים מהחשודים נחקרו בחודש אפריל, אך מעשי השוד המשיכו גם בחודשים אפריל עד יולי, ופסקו רק לאחר

מעצרו של העורר.

7. סיכומו של דבר, כי מכלול הראיות שפורטו לעיל, בצירוף שתיקתו ושקריו של המערער, עומדים בהחלט ברף של ראיות לכאורה, כנדרש בשלב של מעצר עד תום ההליכים.

8. לעורר אין עבר פלילי מכביד, למעט הרשעה משנת 2003 בגין עבירת מס. עם זאת, ריבוי מעשי השוד מעיד על מסוכנותו. לכך יש להוסיף את החשש האינהרנטי לשיבוש הליכי משפט, בהתחשב בכך שחברתו של העורר ובני משפחתו אמורים להעיד במשפט. לכך יש להוסיף את החשש להימלטות מן הדין, באשר בשיחה עם המדובב, הביע העורר את כוונתו לצאת מהארץ עם שחרורו.

עוד לקחתי בחשבון כי המשפט מתנהל בימים אלה ונקבעו מספר מועדים קרובים ורצופים לשמיעת הראיות, עד לסוף חודש מרץ, כך שיש לקוות כי משפטו של העורר לא יתארך.

9. אשר על כן, ונכח האמור לעיל, הערר נדחה.

ניתנה היום, ט"ו בשבט התשע"ד (16.1.2014).

שׁוֹפֵט